

O93, f. 13va; V630, f. 35rb; N442, f. 34va; I83, f. 73ra; VD38, f. 65va; SG670, p. 127a; P9629, f. 9v; Bcan4, f. 62v; E97, f. 37va; P102; BIII13, f. 61ra; S105, f. 49v

^aINCIPIT^b EPISTOLA DECRETALIS <VD38, f. 65vb> SOTHERI^c PAPAE DE FIDE^d. 5

Bcan4: I

P102; BIII13: I De fide incarnationis christi

<SG670, p. 127b> [H. 1] Sother apostolicae sedis archiepiscopus Campanis omnibus salutem^e in domino. 10
Gaudere vos oportet, <I83, f. 73rb> fratres, quod divina^f largiente gratia familiares domini vocamini eiusque sacerdotii^g dignitate^h fungimini. Nuncⁱ autem rogo vos, ut circa plebes^j vobis commissas laborare^k dignemini <S105, f. 50r> et^l fructuosos^m manipulos domino reportareⁿ nitimini^o. 15

Paulus^p enim apostolus de fide loquitur^q ita^r dicens: Quod ante^s promiserat, ait, per^t prophetas suos^u in scripturis sanctis^v de filio suo, qui factus est ei ex semine^w David secundum carnem. Item ipse ad Galathas: Postquam autem venit plenitudo temporis, misit deus filium suum factum^x y ex muliere, factum 20

5 a In P9629 sind einige Passagen des Briefes wegen Beschädigung der Handschrift nicht lesbar; diese sind im Text durch [...] gekennzeichnet | b Überschrift] EPISTOLA SOTHERI PAPAE DE INCARNATIONE DOMINI SG670; CAP. X Decreta Sotheri papę De fide et incarnatione domini nostri iesu christi et ut nullę sanctimonialium sacra vasa Sacrataque linteamina contingere aut incensum circa altare deferre p̄sumant E97; INCIPIUNT DECRETA Soteri pape P102; BIII13; Überschrift fehlt S105 **6** c SOTHERIS V630 | d FIDE] FIDE DECRETA SOTHERI P9629 **10** e salutem in korr. aus salutem BIII13 **12** f divinas I83 **13** g sacerdoti P102 | h dignitatem P102 i Num O93; I83 **14** j plebes korr. aus plebs V630 | k laborate S105 **15** l ut E97 | m fructuosus BIII13 **16** n reportare nitimini] reportetis E97 | o nitamini SG670; P102; S105 **17** p am Rande z V630 | q loquitur ita] ita loquitur E97 | r ita fehlt BIII13 **18** s ante fehlt Bcan4 | t per fehlt BIII13 | u suas P9629 **19** v sanctis korr. aus sancti BIII13 **20** w emine S105 **22** x natum korr. aus factum P9629; natum I83; Bcan4; S105 | y factum ex muliere] ex muliere factum et V630; factum ex muliere fehlt SG670

1. Sother-Brief, 10 **10** Campanis] sec. vit. Sot. c. 1. in libr. pont. („natione Campanus“). **15–16** et... nitimini] sec. Greg. M. hom. I. 17. no. 16. (1,1054). Cf. Clem. 27, Anacl. 35, Fel. I. pp. 7, Lib. 2, Dam. de corep. **18–96** Quod... caelo] Idacii Clari lib. adv. Varimad. (p. 729. 730).

sub lege. Et ad Philippenses: In similitudinem
 hominum factus et habitu inventus ut homo. Et in
 25 psalmo XXX: <BII13, f. 61rb> Infirmata est in
 paupertate virtus mea, et ossa mea conturbata sunt,
 <SG670, p. 128a> et super^z omnes^a inimicos meos^b
 factus sum opprobrium. Item ibi^c: Oblivioni traditus
 sum tamquam mortuus a corde. <P9629, f. 10r>
 30 [Factus <V630, f. 35va> sum^d quasi^e vas perditum. Et
 in LXX: <VD38, f. 66ra> Tamquam prodigium^f
 factus sum multis, et tu adiutor fortis. Et [in LXXII:
 Ut iumentum factus sum apud te, et ego semper
 tecum. Et^g h in LXXVI: <I83, f. 73va> Montesⁱ Sion
 35 dicit^k.] Homo et homo factus^l est [in ea], et [ipse
 <N442, f. 34vb> fundavit^m eam altissimus. Et inⁿ
 LXXVII°: Factus sum sicut homo sine ad]iutorio inter
 mortuos liber. Et in CVIII^p: Et factus sum <E97, f.
 37vb> [obprobrium illis, viderunt^q me et moverunt
 40 capita sua.] Et in CI: Vigilavi et factus sum sicut
 passer singularis^r in tecto. Et in evangelio: Verbum
 caro factum est et habitavit^s in^t nobis.

Bcan4: II

45 *P102; BII13: II* Quod filius secundum carnem dicitur factus
 secundum divinitatem vero non factus sed genitus
 [H. 2] Filius igitur secundum^u car<SG670, p. 128b>nem
 dicitur factus. Nam secundum divinitatem a patre
 nusquam legitur^v factus, sed genitus. Dum enim pater

27 z super omnes *korr. aus* super *P9629* | a omnes *fehlt* *VD38; P102; BII13* | b meos *fehlt* *V630* 28 c alibi *P9629* 30 d sum *fehlt* *VD38* | e tamquam *V630; VD38; SG670; S105* 31 f prodigium *BII13* 34 g *am Rande N O93* | h Et in *LXXVI: Montes Sion dicit: Homo et homo factus est in ea, et ipse fundavit eam altissimus* *fehlt Bcan4* | i octuagesimo VI *I83; octuagesimo sexto* *SG670; S105* | j Mater *V630; I83; VD38; SG670; E97; P102; BII13; S105* 35 k dicit *V630; I83; VD38; SG670; E97; P102; BII13; S105* | l natus *VD38; P102; BII13* 36 m funda *I83* | n in *fehlt Bcan4* 37 o *LXXXVII I83; Bcan4; octuagesimo septimo* *SG670; S105* 38 p *CVIII I83; VD38; Bcan4; P102; BII13; centesimo nono* *SG670; S105* 39 q viderunt *korr. aus* moverunt *BII13* 41 r solitarius *SG670; S105* 42 s habitabit *SG670* | t in *fehlt BII13* 46 u saecundum carnem *korr. aus* saecundum *P9629* 48 v legi *S105*

loquitur, filius^w loquitur, et cum filius loquitur patrem^x
in illo loquentem^y documentis caelestibus comprobatur 50
Paulo attestante^z apostolo^a, qui ait: Multis^b partibus
multisque modis olim deus locutus est patribus in
prophetis, novissime autem locutus est nobis in filio.
Et ut^c eundem filium excepto patris praecepto <S105,
f. 50v> doceam fuisse locutum, <BII13, f. 61va> ex 55
Isaiae^d prophetae volumine <VD38, f. 66rb>
proferimus documentum: Haec dicit dominus: In illa^e
die sciet populus meus, quoniam^f ego sum ipse, qui
loquebar in servis meis prophetis evange<I83, f.
73vb>lizans auditum pacis, et ecce adsum. Item ibi^g h:
Egoⁱ sum dominus, qui loquor^j iustitiam et annuntio
veritatem. Item ibi^k: Cogitavi et locutus sum et
adduxi et creavi et feci. Et apostolus: An
experimentum quaeritis eius^l, qui in me loquitur
Christus? Et in psalmo CXVIII^m: <SG670, p. 129a> 65
Loquebar inⁿ testimoniis tuis in conspectu regum, et
non confundebam. Et ipse dominus^o in evangelio
caeco^p a^q se illuminato dicit: Et vidisti^r eum et, qui
loquitur tecum, ipse est. Et^s Samaritanae mulieri ait:
Ego sum, qui loquor tecum. Et^t u ad discipulos: 70
Verba, quae ego^v locutus sum vobis, spiritus et vita
sunt. Et ad patrem: Ego ad te venio et haec loquor

49 w filius loquitur *fehlt* VD38 | x pater in illo loquens *korr. aus*
patrem in illo loquentem P9629; patrem in loquentem] pater in
illo loquens SG670; S105 50 y loquente V630 51 z attestante
apostolo] apostolo attestante V630; N442; VD38; P102; BII13 | a
apostolo *fehlt* I83, SG670; Bcan4; S105 | b Multis partibus]
Multifarie VD38; P102; BII13; Multifarie *korr. aus* Multis
partibus Bcan4 54 c ut *fehlt* P9629 56 d esaie *korr. aus* esae
O93 57 e illo S105 58 f quoniam *korr. aus* quoni P102 60 g
alibi P9629 | h ibi: Ego sum dominus, qui loquor iustitiam et
annuntio veritatem. Item ibi] ibi: Ego sum dominus, qui loquor
tecum iustitiam et annuntio veritatem. Item ibi *korr. aus* ibi
Bcan4 61 i Ego sum dominus, qui loquor iustitiam et annuntio
veritatem. Item ibi *fehlt* SG670; S105 | j loquor] loquor I83;
loquor tecum Bcan4 62 k alibi P9629 64 l eius *fehlt* V630;
P9629 65 m CXVIII C S105 66 n de V630; E97 67 o dominus
in evangelio *korr. aus* dominus P102 68 p Ceco a se *korr. aus*
Ceco P102 | q a se illuminato] illuminato a se E97 | r vidisti
korr. aus viditi P9629 69 s Et Samaritanae mulieri ait: Ego
sum, qui loquor tecum *fehlt* SG670; S105 70 t Et ad discipulos
fehlt S105 | u Et ad discipulos Verba] Item ad apostolos Verba
korr. aus Verba SG670 71 v ego *fehlt* V630

in mundo. Et iterum Iudaeis dicit: Loquor vobis, et non audistis^w. Si autem venerit alius, illum audietis.

75 Et iterum^x: Haec locutus^y est Iesus^z in gazophilacio docens <V630, f. 35vb> in templo et nemo appraehendit eum, quia nondum venerat hora eius. Ecce in^a his omnibus, quae supe<VD38, f. 66va>rius^b dicta sunt, non docetur filius^c praecepto patris fuisse

80 locutus^d, sed magis proprium exercuisse <E97, f. 38ra> in loquendo sermonem. Isaias quoque propheta ait: <I83, f. 74ra> Haec^e dicit dominus: <Bcan4, f. 63r> Ego feci terram sensu meo et hominem super eam, ego solidavi caelum manu mea, ego <BII13, f.

85 61vb> omnibus side<SG670, p. 129b>ribus mandavi^f, ut lucerent in caelo^g. Item ibi^h: Omneⁱ j consilium meum studui^k, et omnia, quaecumque^l cogitavi, ego^m feci. Item ibiⁿ o: Sic dicit dominus, qui constituit caelum et terram et^p fecit eam, ipse finivit^q eam. Item

90 ibi: Ego primus et ego in aeternum, manus mea fundavit terram, dextera mea solidavit^s caelum. Item ibi: Ego feci terram in fortitudine mea^u magna^v et in^w brachio meo^x excelso^y. Et in Hieremia^z: Dominus fecit^a terram in virtute sua magna^b et erexit^c orbem

95 terrae in sapientia <O93, f. 13vb> et prudentia^d sua^e,

74 w auditis *korr. aus* audistis V630; SG670; auditis Bcan4; E97
 75 x iterum *korr. aus* iterum et P102 | y locutus est *korr. aus* locutus N442 | z dominus V630; I83; VD38; SG670; Bcan4; P102; BIII3; S105 78 a in *fehlt* P102 | b superibus VD38 79 c filius] filius ex *korr. aus* filius SG670 80 d locutum O93; P9629; I83; Bcan4; S105; locutus *korr. aus* locutum SG670
 82 e Ec I83 85 f mandavi *korr. aus* mundavi BIII3 86 g celo *korr. aus* cęlu S105 | h alibi P9629 | i Omnem P102 | j Omne consilium meum studui, et omnia, quaecumque cogitavi, ego feci. Item ibi *fehlt* SG670; S105 87 k statui E97 | l quaecumque cogitavi *korr. aus* quaecumque V630 | m egi Bcan4 88 n alibi P9629 | o ibi Sic dicit dominus, qui constituit caelum et terram et fecit eam ipse finivit eam Item ibi *korr. aus* ibi E97 89 p et *fehlt* VD38; P102; BIII3 | q finibit SG670; S105 90 r alibi P9629 91 s solidavi VD38; solidavi *korr. aus* solidavit P102; solidavit *korr. aus* solidavi BIII3 92 t alibi P9629 | u mea *fehlt* V630; P102; BIII3 | v magna *fehlt* SG670; S105 | w in *fehlt* VD38; P102; BIII3 93 x meo *fehlt* I83; VD38; SG670; Bcan4; P102; BIII3; S105 | y exelso Bcan4; excelso *korr. aus* excello P102 | z hieremia *korr. aus* hieremiam I83 94 a fecit *korr. aus* feci Bcan4 | b magnam I83 | c erexit *korr. aus* erexi Bcan4 95 d providentia SG670 | e sua] sua et VD38; P102; BIII3

extendit caelum et posuit sonum^f aquae in caelo.

<S105, f. 51r> Defendite, carissimi, rogamus^g, contra
malivolos homines inconcussum^h ecclesiae statum^{i j},
<N442, f. 35ra> ut vos^k Christi^l dextera <VD38, f.
66vb> defendat in aevum.

100

Data Nonas Maii^m Rustico^{n o} et Aquilino vv.^p cc.
conss^q.

O93, f. 13vb; V630, f. 35vb; N442, f. 35ra; I83, f.
74ra; VD38, f. 66vb; SG670, p. 129b; P9629, f. 10r;
Bcan4, f. 63r; E97, f. 38ra; P102; BIII13, f. 61vb;
S105, f. 51r

105

---

96 f sunum *P9629* **97** g rogamus] rogo vos *V630* **98** h *am Rande firmum VD38* | i *am Rande ordinem VD38* | j statum *korr. aus statu N442* **99** k vos *korr. aus vox V630* | l Christi dextera *korr. aus Christi V630* **101** m *MAGIAS I83*; maii rustico *korr. aus maii Bcan4* | n Rustico *fehlt SG670; S105* | o Rustico et *fehlt I83* | p vv. cc. conss.] v. c. cons. *I83* **102** q *SS SG670; S105*

97–100 Defendite... aevum] fin. Leon. M. ep. 44. (1, 917).
101–102 Data... conss] Nota cons. desumta e vit. Sot. c. 1. in libro pontif.